

Petr Šíma: Dobře nastavené podmínky jsou ve zdravotnictví základem

31.8.2011, E15 04, Speciál - zdravotnictví

Michal Holub

Návrh Ministerstva zdravotnictví ČR na vytvoření Národního informačního systému sledování nákladů na nákup zdravotnické techniky, speciálního zdravotnického materiálu a léků je už teď odbornou veřejností přijímán převážně kladně. „Když by existoval centrální registr, kde by byly podrobnosti ke každé zakázce, bylo by prostředí určitě průhlednější,“ říká soudní znalec Petr Šíma z poradenské společnosti **NSG Morison**, která mimo jiné provádí audity nemocnic a zdravotních pojišťoven a pomáhá s optimalizací ekonomických procesů nemocnic.

*** E15: Kde lze podle vás ve zdravotnictví ušetřit?**

Ve většině zdravotnických zařízení se dá ušetřit spousta nákladů, soukromý vlastník by to však udělal nejlépe. Osobními náklady počínaje přes provozní náklady až po mnohdy nesmyslné investiční náklady.

*** E15: Proč nesmyslné?**

Na základě velkých dotačních akcí si lékaři navymýšleli spousta přístrojů a nemocnice je nakoupily. Takové akce nutně musí vést k plýtvání, pokrývají trh.

*** E15: Myslíte předražené nákupy, které jsou nyní často zmiňovány?**

Také, tomuto tématu jsme se v poslední době věnovali. Nápad Ministerstva zdravotnictví na založení Národního informačního systému sledování nákladů na nákup léků, zdravotnického materiálu a zdravotnické techniky je v této souvislosti pozitivní. Podle naší zkušenosti neexistují srovnatelná data, která by umožnila stanovit tržní cenu. Neznáme podrobnosti veřejných zakázek, informace, které jsou veřejně přístupné, nejsou porovnatelné. Neznáme spousta parametrů, které mají vliv na cenu. Takže kdyby existoval centrální registr, kde by byly podrobnosti ke každé zakázce, bylo by prostředí průhlednější. Záleží ale na nastavení databáze. Musí eliminovat excesy. Hlavně si ale nedokážu představit, jak budou sledovány dodávky kompletů od kompletátorů. Z vlastní zkušenosti vím, že následné rozpočítání celkové ceny na jednotlivé přístroje je zavádějící.

*** E15: Kompletátoři ale přístroje jen zbytečně zdražují.**

To je v poslední době často publikovaný názor. Asi to někdy může být pravda, ale nemůžeme to takto paušalizovat. Kompletátor může mít mnoho rolí. Zajistí funkčnost komplexního zařízení, zajistí jiné obchodní a platební podmínky, než nabízí dodavatel, záleží na tom, co odběratel požaduje.

Jeden důležitý aspekt je administrativní zjednodušení. Přístroje se nakupovaly ve velkých balících, vypsat jedno výběrové řízení je prostě jednodušší než jich vypsat sto na stejné penzum přístrojů. Na to nemocnice nemohou mít administrativní kapacitu. Navíc je u nás zvykem, že neúspěšná konkurence každé výběrové řízení napadne, takže nákup by se táhl roky. A v neposlední řadě jsou kompletátoři často výhradními zástupci prodejců. Takže nakoupit můžete jen přes ně, i kdyby to v jiném státě bylo levnější. Na to má každý výrobce právo a je to praxe, která je běžná ve všech oborech.

*** E15: Vraťme se ještě k Národnímu informačnímu systému. Co všechno přinese?**

Hlavní využití Národního informačního systému je právě v oceňování a přehledu o cenách. Pokud bude dlouhodobě shromažďovat informace o transakcích, umožní tržní srovnání. Dnes je nemožné najít srovnatelná data. Podle mne postačí, když všichni na trhu budou mít informace o tom, za kolik probíhaly podobné transakce. Považuji ale za kontraproduktivní, aby tato databáze byla závazná a bylo nutné se řídit cenami v ní obsaženými, měla by být pouze informativní a anonymní.

*** E15: Mnozí odborníci tvrdí, že zrušení podlimitních zakázek a zavedení centralizace nákupů, zefektivní a zprůhlední hospodaření ve zdravotnictví. Souhlasíte s tím?**

Tady si dovoluji nesouhlasit. Centralizace nákupů povede pouze k centralizaci potenciální korupce. Může to pomoci, ale není to všelék. Zvládnout nebezpečí korupce v centrálním nákupu mají problém i soukromé firmy. Regulaci nákupu zdravotnické techniky by měla provádět pojišťovna, ona si může řídit rozmístění a efektivitu přístrojů, má nejvíc informací. Zrušení podlimitních zakázek by zase přineslo obrovské administrativní problémy. Některé malé zakázky je třeba realizovat rychle a nekomplikovat je, jinak jaksí už nebude čas na práci. Stačilo by zlepšení kontroly obcházení překračování limitů. Osobně se domnívám, že aplikování výběrových řízení na vše je nesmysl.

*** E15: Nejschůdnější krok k řešení situace ve zdravotnictví je tedy podle vás transparentnost s využitím NIS?**

Záleží na tom, k čemu ten krok má směřovat. Eliminace korupce je dlouhodobá, pomůže privatizace a všeobecný vzestup morálky. NIS vidím jako vhodný nástroj ke zprůhlednění trhu, na kterém se teď nedají dostat vůbec žádné informace. Určitě ho považuji za krok správným směrem.